
РОЗВИТОК ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ ЗАКЛАДУ У НАУКОВО- МЕТОДИЧНІЙ РОБОТІ МИКОЛАЇВСЬКОЇ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ ШКОЛИ «АКАДЕМІЯ ДИТЯЧОЇ ТВОРЧОСТІ»

Я. Є. Стемковська, заступник директора з виховної роботи
Миколаївської спеціалізованої школи «Академія дитячої
творчості»

Сучасні тенденції у реформуванні системи освіти України характеризуються наявністю специфічних різновидів феномену менеджменту. Одним з них є організаційна культура школи, що стала останнім часом невід'ємною складовою змістового компонента процесу розвитку персоналу на засадах освітнього менеджменту в умовах змін у системі післядипломної освіти та навчально-виховного процесу, об'єктом управління адміністративно-управлінської ланки школи та самоуправління суб'єктів навчально-виховного процесу, про що свідчить аналіз праць вітчизняних учених [1, с. 15 — 19; 2, с. 64-65; 3, с. 23 — 26; 4, с.111-113; 5; 6, с. 48 — 63; 9, с. 117 — 143; 10, с. 213-215; 11, с.107 — 180].

Розвиток організаційної культури школи художньо-естетичного профілю залежить від адекватних умов його здійснення, що сприятимуть забезпеченню результативності цього процесу. Показником розвиненої організаційної культури навчального закладу є високий рівень педагогічної майстерності вчителя, формуванню якого сприятиме врахування специфічних особливостей навчального закладу у організації системи науково-методичної роботи школи. Отже, проблема визначення ролі науково-методичної роботи школи у процесі розвитку організаційної культури загальноосвітнього навчального закладу художньо-естетичного профілю, потребує детального розгляду.

Розглядаючи систему науково-методичної роботи у школі, слід зауважити, що організаційна культура, так само як і персонал школи, є полікомпонентним фактором, які розвиваються і детермінують перехід школи у режим розвитку. Є. Кисла зазначає, що «<...> чим вищий спосіб взаємодії організаційної свідомості й організаційного мислення, тим ефективніша організаційна діяльність, чим раціональніша ор-

---

ганізаційна поведінка, тим вищий рівень організаційної культури» [7, с. 56]. Л. Калініна зауважує, що «<...> розвиток персоналу, планування розвитку персоналу, <...> заохочення людей до аналізу свої діяльності, зокрема й до аналізу організаційної діяльності (уточнення зроблено нами — Я.С.) сприятиме формуванню шкільної традиції розгляду й обговорення заходів (курсів наш — Я.С), підходів, ситуацій не тільки тоді, коли вони невдалі, але й тоді, коли вони успішні <...>» [10, с. 213, 215], і як результат — свідоме планування моделей раціональної поведінки у різних видах діяльності та змісту науково-методичної діяльності.

Науково-методична діяльність сприятиме розширенню організаційної свідомості через знання механізму організаційної культури, що в свою чергу «<...> знайде позитивне відображення в ефективності організації <...>» [12, с. 98]. Ми пов'язуємо її з професійним компонентом організаційної культури, до якого включено педагогічну майстерність, науково-методичну культуру й професійну компетентність вчителя.

У Національній доктрині розвитку освіти в розділі XII «Освіта і наука» визначається, що «<...> поєднання освіти й науки є умовою модернізації освіти, головним чинником її подальшого розвитку, що забезпечується: розвитком освіти на основі наукових і технологічних досягнень; інноваційною освітньою діяльністю у навчальних закладах усіх типів, рівнів акредитації та форми власності» [8]. Таким чином, науково-методична робота, яка охоплює коло зазначених проблем, є важливою складовою організації навчально-виховного процесу.

Організаційна культура школи художньо-естетичного профілю, а відтак і науково-методична робота, має свою специфіку, яка полягає у створенні художньо-естетичного середовища, сприятливого для формування поважного ставлення учнів до культури, мистецтва, традицій свого народу, засвоєння вікової духовної спадщини.

Миколаївська спеціалізована школа «Академія дитячої творчості» — навчальний заклад академічного рівня (середня загальноосвітня школа I-III ступенів) з поглибленим вивченням дисциплін художньо-естетичного циклу та декоративно-прикладного мистецтва, покликаний сприяти актуалізації особистісних якостей кожної дитини, розвитку її здібностей і талантів, формуванню її індивідуальності та суб'єктності.

Система художньо-естетичної освіти передбачає активізацію творчої діяльності не тільки вчителів художньо-естетичного блоку, а й вчителів загальноосвітніх дисциплін та всіх служб навчального закладу. Педагогічний колектив не ставить собі за мету підготовку фахівців художньо-естетичного профілю. Мистецтво допомагає молоді засво-

---

ювати зміст загальноосвітніх предметів у гармонійному поєднанні з творчою діяльністю.

Метою організації науково-методичної роботи в МСШ «Академія дитячої творчості» є створення умов для підвищення професійної майстерності педагогічних працівників, зростання їх загальнокультурного рівня та психолого-педагогічної підготовки.

Визначення змісту науково-методичної роботи здійснюється з урахуванням перспективних і поточних завдань, які стоять перед школою; результатів діагностування кваліфікаційного рівня педагогів; поєднання різних форм та напрямів науково-методичної роботи; матеріальних, морально-психологічних умов (наявності техніки, сприятливого мікроклімату, стимулювання педагогів до творчості тощо). Основою планування науково-методичної роботи є система діагностики педагогічних кадрів з обраного напрямку вивчення або самопізнання. Дана система базується на принципах самоаналізу, корегування своєї діяльності щодо розвитку творчої педагогічної діяльності та на підставі проведених соціально-психологічною службою школи анкетувань, з урахуванням диференціації.

У школі організовано систему методичної служби, що має характерні особливості та специфічну структуру. Керівним органом цієї системи є науково-методична рада, рішення якої спрямовано на реалізацію поставлених методичних завдань відповідно до плану експериментальної роботи закладу. Педагогічна рада є колегіальним органом управління школою, який забезпечує колективне розв'язання навчально-виховних завдань школи, стимулює розвиток творчого потенціалу педагогічного колективу, сприяє росту професійної майстерності вчителів.

Специфічним органом є художня рада, яка очолює методичну роботу профільного спрямування і функція якої полягає у плануванні діяльності художньо-естетичного напрямку щодо затвердження музичного й вокального репертуарів, сценаріїв творчих проєктів, організації виставкової й концертної діяльності, оцінювання екзаменаційних робіт.

Отже, враховуючи зазначене вище, відзначаємо, що структура науково-методичної роботи школи художньо-естетичного профілю складається із взаємопов'язаних та взаємодіючих елементів, які відповідають цілям і завданням, що стоять перед школою, та втілюються у різних формах, методах і засобах. Вчителі школи включені в інтенсивну науково-методичну діяльність, яка нерозривно пов'язана з процесом формування творчої особистості педагога, розвитком його професійної діяльності, а також сприяють ефективності навчально-виховного процесу. Створена у Миколаївській спеціалізованій школі «Академія

дитячої творчості» система науково-методичної роботи сприяє розвитку професійного компонента організаційної культури школи художньо-естетичного профілю.

ЛІТЕРАТУРА

1. Калініна, Л. М. Проект інноваційної школи: стратегічне планування, управління інноваціями: посібник / Л.М. Калініна, Т.Д. Капустеринська. — Х.: вид. група «Основа», 2007. — 96 с.
2. Калініна, Л. М. Пріоритетні напрями в плануванні методичної роботи / Л.М. Калініна, В.Й. Бродовська // Вересень. — 1996. — № 1. — С. 64-65.
3. Калініна, Л.М. Про організацію методичної роботи /Л.М. Калініна // Інформаційно-методичний вісник № 4. — Миколаїв: ОІУВ, 1996. — С. 23-26.
4. Калініна, Л. М. Сучасні функції керівника школи / Л.М. Калініна // Матеріали ІІ всеукраїнської науково-практичної конференції «Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи». — Суми: «Мрія-12 ЛТД», 1998. — С. 111-113.
5. Калініна, Л. М. Феномен культури в управлінській культурі керівника загальноосвітнього навчального закладу та методи його дослідження / Л.М. Калініна // Зб. наук. пр. «Педагогічна освіта : теорія і практика». — Вип. 5. — Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори-2006», 2010. — С. 32 — 42.
6. Калініна, Л. М., Огренич Н. М. Методична служба як система / Л.М. Калініна, Н.М. Огренич. // Інформаційно-методичний вісник № 4. — Миколаїв: ОІУВ, 1996. — С. 48 — 63.
7. Кислая, Е. З. Формирование организационной культуры педагогического коллектива профессионального лицея: дис. канд. пед. наук. : 13.00.08 / Кислая Елена Зиновьевна; Челябинский государственный агроинженерный университет. — Челябинск, 2006. — С. 56.
8. Національна доктрина розвитку освіти України в ХХІ столітті.
9. Освітній менеджмент в умовах змін : навч. посіб. / Л. Калініна, Л. Карамушка, Т. Сорочан, Р. Шиян та ін. / За заг. ред. В. Олійника, Н. Протасової та ін. — Луганськ: СПД Резніков В.С., 2011. — С. 117 — 143.
10. Освітній менеджмент : навч. посіб. / Авторський колектив. За ред. Л.І. Даниленко, Л.М. Карамушки. — К.: Шкільний світ, 2003. — С. 213-215.
11. Управління інноваційним розвитком загальноосвітнього навчального закладу: моделі, соціокультурні процеси, технології : наук.-метод. посіб. / [Л.М. Калініна, А.Ф. Остапенко, В.В. Лапінський, В.В. Литвинчук, В.В. Рогоза та ін.]; за наук. ред. професора Л.М. Калініної. — Київ — Володимирець : Інформатор, 2011. — С. 107 — 180.
12. Denison, D. R. Corporate culture and organizational effectiveness: Is Asia different from the rest of to world? I D. R. Denison, S. Halland, P. Goelzer II Organizational dynamics. — N.Y., 2004. — Vol. 33. — №1. — P. 98-109.